



Innst. S. nr. 277

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument nr. 8:71 (2002-2003)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Carl I. Hagen, Øyvind Vaksdal og Øyvind Korsberg om tiltak for å sikre økt vannkraftproduksjon

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Sikre teknologinøytrale støtteordninger for økt kraftproduksjon, for eksempel gjennom skatteincentiver.
2. Betydelig forenkle konsesjonsreglene for bygging av små-, mini- og mikrokraftverk.
3. Sikre at gjennomgangen av Samlet Plan reduserer konsesjonsbehandlingstiden betraktelig for store og små utbygginger, og at man vurderer tidligere avslåtte utbyggingssaker på nytt."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sylvia Brustad, Rolf Terje Klungland og Synnøve Konglevoll, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Siri A. Meling og Leif Frode Onarheim, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland og Ingvild Vaggen Malvik, fra Kristelig Folkeparti, Ingmar Ljones og lederen Bror Yngve Rahm og fra Senterpartiet, Hans Seierstad, er innforstått med at vannkraft er en miljøvennlig og fornybar energikilde, og viser til at nesten all norsk elektrisitetsproduksjon er basert på vannkraft. Utbyggingen og utnyttelsen av denne evigvarende fornybare energikil-

den representerer store økonomiske gevinster for den enkelte forbruker og for nasjonen som helhet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener imidlertid at potensialet for fremtidige vannkraftutbygginger sett i forhold til verdien av å sikre de gjenværende naturområdene, gjør at epoken med nye store vannkraftutbygginger er over. Hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vassdragsutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen, forbli urørt.

Komiteen viser til at eksisterende vannkraftstruktur må utnyttes bedre, og bruken av minikraftverk økes.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at det norske - og etter hvert det nordiske - kraftmarkedet ble deregulert i 1990/91, og at vi i dag har et fritt nordisk marked for elektrisk kraft.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at etter 1991 har både bransjen og myndighetene tatt inn over seg at energiloven gjelder.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser videre til at det i tillegg er markedet som skal gi signaler om behovet for ny produksjonskapasitet.

Flertallet viser til at det frie nordiske markedet har fungert godt. Forbrukerne har fått billigere strøm og forsyningssituasjonen har fungert tilfredsstillende. Planer om ny kraftutbygging har vært basert på samfunnsmessig lønnsomhet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at forbrukerne høsten 2002 og vinteren 2003 opplevde svært høye strømpriser. Dette skyldes en ekstremt nedbørfattig høst og tidlig, kald vinter. Likevel fungerte kraftmarkedet ved at det ikke ble behov for rasjoneringstiltak.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener vinterens situasjon med lave vannbeholdninger i kraftmagasinene, 4-5-dobling av strømprisene og fare for strørmangel i deler av landet, ikke har vært tilfredsstillende. Energiloven fungerer ikke godt nok i en situasjon med underskudd på kraft. Selv om kraftmagasinene hadde lav beholdning allerede i oktober, fortsatte kraftselskapene å tappe vann og produsere for eksport fram mot jul. Samtidig fikk vi en kraftig økning i prisene. Disse medlemmer mener at det er behov for en bedre tørrårssikring siden norsk strømforsyning i stor grad er basert på vannkraft. Disse medlemmer ser at vinterens erfaringer også viser at stigende strømpriser har ført til redusert forbruk. Økningen i prisene har imidlertid vært så stor at mange forbrukere og bedrifter har fått problemer med å betale regningene.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at liberalisering av kraftmarkedet har ført mer strøm ut på markedet, og prisene har holdt seg lave. Det har vært lite lønnsomt å bygge ut ny energiproduksjon.

Komiteen viser til at vinterens situasjon har gjort det nødvendig å se nærmere på forsyningssikkerheten for elektrisk kraft. Komiteen viser i den forbindelse til at olje- og energiministeren har varslet en stortingsmelding om forsyningssikkerhet, og at denne vil bli lagt frem i løpet av høstsesjonen 2003.

Komiteen peker på at det ved dereguleringen av markedet var en betydelig overkapasitet i den norske kraftforsyningen. Samtidig har perioden etter innføring av energiloven vært preget av mye nedbør og godt tilsig til magasinene, med unntak av tørråret 1996 og den tørre høsten 2002. I 2000 var tilsiget 25 pst. større enn normalen, og vannkraftproduksjon ble rekordhøy med 142 TWh, mer enn 24 TWh høyere enn beregnet normalproduksjon.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at de langsiktige prissignalene i markedet ikke har ført til noe stort utbyggingspress, verken av vannkraft eller gasskraft, snarere tvert imot.

Flertallet viser til at for de som i dag skal investere i ny produksjonskapasitet, er bildet mer sammensatt enn tidligere fordi det i dag er langt flere energikilder enn vannkraft å velge mellom, og prisbildet dannes i et langt større marked. Tilgjengeligheten av naturgass har økt betydelig, og fremtidig infrastruktur på gassnett kan få stor betydning for energitilgangen i de regioner som blir berørt, enten dette skjer via direkte bruk av gass eller via strøm fra gasskraftverk.

Når det gjelder punkt 1 i forslaget i Dokument nr. 8:71 (2002-2003), viser komiteen til brev fra olje- og energiministeren til komiteen, datert 24. mars 2003, der det fremkommer at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) tidligere har anslått at det foreligger et potensial for opprustning og utvidelse av eksisterende vannkraftanlegg på ca. 11,2 TWh i årlig produksjon. For rene opprustningsprosjekter er økningen anslått til 403 GWh/år. Komiteen viser videre til at NVE planlegger et prosjekt for å få frem en oppdatert oversikt over opprustnings- og utvidelsespotensialet under ulike rammebetingelser, og at olje- og energiministeren vil følge opp dette og vurdere hvilke tiltak som kan gjennomføres både på kort og lang sikt for å utløse det potensialet som er samfunnsøkonomisk lønnsomt og som har små miljøkonsekvenser.

Komiteen viser til at Regjeringen i statsbudsjettet for 2003 varslet en gjennomgang av skattesystemet og de konsesjonsbaserte ordningene for kraftsektoren, og at Regjeringen vil komme med en redegjørelse for Stortinget om dette i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet for 2004.

Komiteen mener at et pliktig grønt sertifikatmarked vil kunne gi stabile og forutsigbare rammebetingelser for fornybar energi, og dermed fremme lønnsomme investeringer. Etablering av et grønt sertifikatmarked vil være en markedsbasert og teknologinøytral måte å stimulere investering i ny fornybar produksjonskapasitet på. Et sertifikatsystem gir aktørene mulighet for risikospredning og risikoreduksjon.

Komiteen viser til Innst. S. nr. 167 (2002-2003) der en samlet energi- og miljøkomité ba Regjeringen ta initiativ til å etablere et norsk/svensk sertifikatmarked, og slik at det etter hvert kan samkjøres med et internasjonalt grønt sertifikatmarked. I et slikt marked må for eksempel opprusting og modernisering av eksisterende vannkraftverk, små-, mini- og mikrokraftverk, samt vindkraft mv. vurderes. Spørsmålet om varme skal inkluderes, må vurderes nærmere i lys av de internasjonale forpliktelser om fornybar el-produksjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener varme må inkluderes i et grønt sertifikatmarked for fornybar energi.

Komiteen har merket seg at Regjeringen vil legge til rette for utbygging av småkraftverk, og viser til at Regjeringen har delegert NVE kompetanse til å fatte vedtak for utbygginger med installert effekt opptil 5 MW.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at etter hvert som man tilegner seg erfaring på dette feltet, bør det vurderes å heve grensen til 10 MW.

Komiteen viser til at flere regjeringer og stortingsflertall har tatt til orde for en satsing på småkraftverk, men det viser seg likevel at det er svært vanskelig å få realisert slike prosjekter. Produksjonspotensialet for slike kraftverk er stort, anslagsvis mellom 10 og 15

TWh/år, og at det relativt raskt kan bygges ut 4-5 TWh/år. Denne produksjon av ren og fornybar energi vil være viktig for å bedre kraftbalansen, i tillegg til å være et viktig bidrag for verdiskapingen i mange distriktsamfunn. En slik spredt kraftproduksjon, ofte i nærheten av forbruker, vil redusere behovet for overføringslinjer, og i tillegg bidra til at man bedrer en vanskelig effektsituasjon mange steder.

Komiteen viser til at Foreninga for norske småkraftverk BA hevder det er stor pågang fra interesserte grunneiere som ser seg om etter nye inntektskilder, men at et omfattende byråkrati med omfattende og langdryge konsesjonsbehandlinger likevel setter mange prosjekter i fare for ikke å bli realisert.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at man ofte opplever at utbygger må gjennomgå like omfattende søknadsprosesser som ved store konsesjonsbehandlinger, noe som oppleves klart urimelig.

Komiteen har merket seg at Regjeringen foreslår å heve grensen for konsesjonsplikt etter industrikonsesjonsloven, og at den vil fremme dette i en egen proposisjon for Stortinget. Videre har komiteen merket seg at Regjeringen vil ta opp spørsmålet om mikro- og minikraftverk i vernede vassdrag i den proposisjon som ventes å bli fremlagt ved årsskiftet om supplering av Verneplanen for vassdrag.

Komiteen viser videre til at Regjeringen varsler en omlegging av Samlet plan hvor det blant annet vil bli tatt hensyn til arbeidet med å få til forenklinger av forvaltningssystemene til beste for brukerne. Komiteen har merket seg at forslag til omlegging av Samlet plan vil bli lagt frem for Stortinget ved årsskiftet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser for øvrig til flertallsmerknad i innstilling til klimameldinga, Innst. S. nr. 240 (2001-2002):

"Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at Stortinget ved flere anledninger har uttrykt støtte til økt bruk av mikro- og minikraftverk. I vassdrag som vernes mot kraftutbygging, må det likevel kunne tillates utbygging av slike småkraftverk når disse ikke medfører vesentlige inngrep i naturen."

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, vil derfor signalisere støtte til en forenkling av dagens konsesjonsregler, slik at Stortingets intensjoner blir fulgt opp.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet vil hevde at vannkraft er en av de mest miljøvennlige måter å produsere strøm på, og at man i Norge fortsatt har de beste forutsetninger for å utnytte disse naturgitte ressursene på en miljøvennlig måte. Det er et stort potensial for å oppruste og utvide eksisterende kraftverk, i tillegg til å

bygge ut nye kraftverk der dette ikke har alvorlige konsekvenser for naturen. Det må derfor etter disse medlemmers mening legges til rette for teknologinøytrale støtteordninger også for økt vannkraftproduksjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener videre at dette eksempelvis kan gjøres gjennom skatteincentiver.

Disse medlemmer viser til at vinterens kraftkrise har illustrert den uunngåelige konsekvensen av dagens stramme kraftbalanse. Gjennom mange år har det vært en jevn økning av kraftforbruket, samtidig som man politisk aktivt har hindret at det har vært tilsvarende økning i produksjonen. En slik ubalanse i kraftmarkedet har gitt en eksplosjonsartet utvikling av prisene, samtidig med stor fare for utkobling og rasjonering.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets advarsler gjennom mange år om at en slik situasjon ville oppstå dersom man ikke tok de nødvendige politiske grep for å få orden på den norske og nordiske kraftbalanse. Til tross for disse gjentatte advarsler har regjeringer og stortingsflertall vendt det døde øret til og gått imot eller kraftig redusert samtlige kraftutbyggingsprosjekter de senere år.

Disse medlemmer mener det ofte har vært symbolpolitiske argumenter som har vært brukt mot kraftutbygginger de senere år, uten at verdien av ny ren kraft på en seriøs måte har blitt vurdert opp mot det som ofte har vært minimale naturinngrep. Vinterens krise i kraftmarkedet gjør at disse medlemmer nå regner med at flere har skjønt alvoret i situasjonen og forhåpentligvis endret syn.

Disse medlemmer vil derfor be om at man på nytt vurderer tidligere avslåtte søknader, og fremmer forslag om dette. Saltfjellet/Svartisen-utbyggingen som ble avslått i sin helhet, og Øvre Otta som ble bortimot halvert, er noen eksempler på slike prosjekter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen forenkle konsesjonsreglene for bygging av små-, mini- og minikraftverk."

"Stortinget ber Regjeringen sikre at gjennomgangen av Samlet Plan reduserer konsesjonsbehandlingstiden for store og små vannkraftutbygginger."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om teknologinøytrale støtteordninger for økt vannkraftproduksjon, for eksempel gjennom skatteincentiver."

"Stortinget ber Regjeringen vurdere tidligere avslåtte vannkraftutbyggings saker på nytt, og fremme egen sak om dette til Stortinget."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at ENOVA har ansvaret for utvikling av nye fornybare energikilder og energisparing i Norge. Disse medlemmer minner om at målet for ENOVAs omlegging til enøk og bærekraftig energi er 10 TWh ny energi og vannbåren varme innen 2010. Disse medlemmer påpeker videre at Norge har et stort u-utløst potensial for en bioenergiindustri og vindkraft.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser videre til at stimuleres dette politisk, kan vi utløse et potensial på 1 TWh hvert år de neste 10 åra. Disse medlemmer påpeker videre at skal Norge nå målet om å ha 3 TWh vindkraft innen 2010, må det bygges ut vindmøller med ca. 1 000 megawatt installert effekt. Disse medlemmer mener ENOVA er underfinansiert i forhold til målene om energiomlegging som er satt av Stortinget. Disse medlemmer understreker at disse målene på ingen måte er tilstrekkelige sett i forhold til Norges behov for omlegging av energimarkedet.

Disse medlemmer minner om at energiforsyningen i Norge frem til i dag har vært preget av ensidig satsing på elektrisitet. Distribusjon av vannbåren varme åpner for fleksible løsninger hvor flere forskjellige energikilder kan benyttes. Økt bruk av sentralvarme og fjernvarme er en nødvendig forutsetning for å frigjøre elektrisk kraft, og skape et mer fleksibelt varmemarked i Norge.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det er behov for å revidere energiloven. God ressursforvaltning tilsier bedre forbruksstyring som vil redusere presset for ny produksjonskapasitet. Det er svært viktig å endre energisystemet i Norge slik at erkjennelsen av at man ikke kan bygge seg ut av problemet, blir rådende. Til det trengs flere nye virkemidler i energiloven. Blant annet må miljøformål og virkemidler for å få bedre styring med svingningene i energiprisen inkluderes i loven. Loven bør revideres for å legge til rette for å redusere avhengigheten til elektrisitet til oppvarming, bedre konkurransekraften til nye fornybare energibærere, øke mulighetene for bærekraftig energiplanlegging og -omlegging, bedre forsyningsikkerhet for elektrisitet, redusere markedseksposeringen for private forbrukere og å få kontroll over de bredere strukturendringene som liberaliseringen har utløst. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til Sosialistisk Venstrepartis forslag om revisjon av energiloven i Dokument nr. 8:73 (2002-2003).

Disse medlemmer påpeker at det er et stort behov for å tilrettelegge for økt bruk av energiplanlegging og overgang til fleksible energisystemer i kommunene. I forbindelse med Regjeringens arbeid med Nasjonal Agenda 21, forventer disse medlemmer økte ressurser til kommunal energiomlegging og økte andeler infrastruktur for fornybar energi.

Disse medlemmer er negative til en satsing på infrastruktur for naturgass. Det er grunn til å minne om at naturgass er en fossil energikilde, og at økt bruk vil vanskeliggjøre at Norge når Kyoto-forpliktelsene og dermed øke faren for farlige klimaendringer. Subsidiesatsing på fossilgass utkonkurrerer samtidig mer miljøvennlige alternativer som ENØK og fornybare energikilder. Disse medlemmer minner om at direkte bruk av gass er relativt ukjent i Norge. Til nå har vi brukt elektrisitet til oppvarming, og vi har en infrastruktur tilpasset dette. Omleggingen av infrastrukturen må gi fleksibilitet og være basert på fornybare energikilder; det betyr piper og vannbåren varme. Ny infrastruktur (gassrør med tilhørende distribusjonsnett og/eller pumpestasjoner) er en dyr og langvarig investering som vil binde Norge i lang tid fremover.

Disse medlemmer viser til forliket om en helhetlig energipolitikk mellom Regjeringen og Sosialistisk Venstreparti i behandlingen av St.meld. nr. 9 (2002-2003) Innenlands bruk av naturgass mv., jf. Innst. S. nr. 167 (2002-2003), og påpeker at direkte bruk av fossilgass ikke vil være noen "bro" til et mindre forurensende samfunn (hydrogensamfunnet). Det vil derimot utsette satsing på mer miljøvennlige energikilder og nullutslippsteknologi. Gassrørene har en levetid på opptil 40-50 år, noe som ikke er en kort overgangsperiode.

Videre mener disse medlemmer at store investeringer i ny infrastruktur legger press på ubyggt areal og økt boligbygging på verdifulle områder. Sentralisering av energiforsyning vil gi få andre alternativer enn å bruke fossilgass som energikilde, og utbyggerne kan komme i en monopolsituasjon. Det er også klart at ingen planlagte naturgass-rørprosjekter i Norge vil være økonomisk forsvarlig, uten at man forutsetter et eller flere gasskraftverk for hvert rørprosjekt. Det er heller ikke miljømessig eller økonomisk grunnlag for bygging av gasskraftverk i Norge, og det er store teknologiske og markedsmessige usikkerheter rundt gasskraftverk med CO₂-håndtering. Disse medlemmer mener derfor at innsatsen for å bedre energibalansen bør rettes mot ENØK, økt fleksibilitet, mer vannbåren varme og mer nye fornybare energikilder. Sammen med opprusting og miljøvennlig modernisering av vannkraftanlegg samt små kraftverk, vil det kunne bidra til å redusere utbyggingspresset av gjenværende vassdrag og redusere strømvhengigheten til mange norske forbrukere.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen forenkle konsesjonsreglene for bygging av små-, mini- og mikrokraftverk.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen sikre at gjennomgangen av Samlet Plan reduserer konsesjonsbehandlingstiden for store og små vannkraftutbygginger.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om teknologinøytrale støtteordninger for økt vannkraftproduksjon, for eksempel gjennom skatteincentiver.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen vurdere tidligere avslåtte vannkraftutbyggingssaker på nytt, og fremme egen sak om dette til Stortinget.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og til det som står foran og råår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:71 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene Carl I. Hagen, Øyvind Vaksdal og Øyvind Korsberg om tiltak for å sikre økt vannkraftproduksjon - vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 12. juni 2003

Bror Yngve Rahm
leder

Øyvind Halleraker
ordfører

Vedlegg

Brev fra Olje- og energidepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 24. mars 2003

Svar på Dok. nr. 8:71 (2002-2003)

Jeg viser til Dok. nr. 8:71 (2002-2003) hvor stortingsrepresentantene Carl I. Hagen, Øyvind Vaksdal og Øyvind Korsberg ber Regjeringen fremme forslag med følgende målsettinger:

1. Sikre teknologinøytrale støtteordninger for økt kraftproduksjon, for eksempel gjennom skatteintensiver.
2. Betydelig forenkle konsesjonsreglene for bygging av små-, mini- og mikrokraftverk.
3. Sikre at gjennomgangen av Samlet plan reduserer konsesjonsbehandlingstiden betraktelig for store og små utbygginger, og at man vurderer tidligere avslåtte utbyggingssaker på nytt.

1. Rammevilkårene til en næring omfatter i utgangspunktet svært mange ytre faktorer som påvirker næringens lønnsomhet og utvikling, som tilgang på naturressurser, arbeidskraft og kapital, organisatoriske og juridiske rammer mv. De viktigste myndighetsbestemte rammevilkårene for kraftproduksjon er særskilte skatteregler og konsesjonsregelverk. Norges kraftforsyning består av 99 prosent vannkraft, slik at regelverket spesielt er utarbeidet på bakgrunn av denne typen kraftproduksjon.

Konsesjonsbaserte ordninger som konsesjonskraft og -avgifter, samt skattereglene for kraftnæringen skal ivareta en rekke ulike hensyn, både i forhold til kommunenes inntekter og de samlede rammebetingelsene for kraftnæringen. Blant annet skal reglene sikre at en stor del av grunnrenten i vannkraftproduksjon skal tilfalle det offentlige, herunder kraftkommunene, samtidig som det skal legges til rette for effektiv utnyttelse av ressursene i kraftsektoren.

NVE har tidligere anslått at det foreligger et potensial for opprusting og utvidelse av eksisterende vannkraftanlegg på nær 4000 MW i ny installasjon, hvilket utgjør ca. 11,2 TWh i ny årlig produksjon. For rene opprustningsprosjekter er økningen anslått til hhv. 136 MW og 403 GWh/år. Tallene som er referert er imidlertid over 10 år gamle, og derfor beheftet med stor grad av usikkerhet.

NVE planlegger et prosjekt for å få frem en oppdatert oversikt over opprustnings- og utvidelsespotensialet under ulike rammebetingelser. NVE har også startet et kartleggingsarbeid når det gjelder kraftpotensialet for småkraftverk. Jeg vil følge opp dette og vurdere hvilke tiltak som kan gjennomføres både på kort og lang sikt for å utløse det potensialet som er samfunnsøkonomisk lønnsomt og som har små miljøkonsekvenser.

Olje- og energidepartementet har sammen med Finansdepartementet nedsatt en arbeidsgruppe som skal se nærmere på mulige forenklinger og forbedringer av skattesystemet og de konsesjonsbaserte ordningene for kraftsektoren. Justeringer i enkeltelementer i

de konsesjonsbaserte ordningene og skattesystemet vil hver for seg kunne ha konsekvenser for både kommunene, staten og selskapene. På denne bakgrunn anser jeg det som en klar fordel at de ulike sakene ses i sammenheng med hverandre. Dette arbeidet retter seg i første rekke mot rammevilkår for vannkraftproduksjon, men det er også naturlig å gjøre en sammenligning av rammevilkårene for investeringer i andre typer kraftproduksjon. Det tas sikte på å komme med en redegjørelse for Stortinget i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet for 2004.

Det er et mål for Regjeringen å sikre kraftforsyningen, slik at det er nok energi i markedet til akseptable priser både for husholdninger, næringslivet og den offentlige forvaltningen. Denne vinteren har vist at forsyningssikkerheten er sårbar for lange perioder med lite nedbør. Forsyningssikkerhet må få større oppmerksomhet uten at det skal gå på bekostning av miljøkrav og effektivitet. Som jeg tidligere har meddelt Stortinget, vil det bli utarbeidet en stortingsmelding om forsyningssikkerhet. Jeg tar sikte på å legge frem meldingen i slutten av høstsesjonen i år.

2.

For å bidra til kraftoppdekkingen og næringsutvikling, er Regjeringen opptatt av å legge til rette for utbygging av småkraftverk. For å gjøre saksbehandlingen i saker om utbygging av småkraftverk mer effektiv, har Regjeringen delegert Norges vassdrags- og energidirektorat kompetanse til å fatte vedtak for utbygginger med installert effekt opp til 5 MW, forutsatt at tiltakene bare behandles etter vannressursloven.

I høringsutkastet til endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven foreslår Regjeringen å heve grensen for konsesjonsplikt etter industrikonsesjonsloven fra 1000 til 4000 naturhestekrefter. Hovedinnholdet i høringsutkastet omhandler hjemfall, og dette spørsmålet skal behandles i et eget offentlig utvalg. Forslaget om heving av grensen for konsesjonsplikt tar jeg imidlertid sikte på å fremme i en egen proposisjon for Stortinget.

Det er vedtatt at Verneplanen for vassdrag skal suppleres. Olje- og energidepartementet har fått oversendt NVEs innstilling. I innstillingen åpnes det for konsesjonsbehandling av mikro- og minikraftverk i vernede vassdrag. Begrunnelsen for forslaget er at en konsesjonsbehandling vil gi et bedre grunnlag for å vurdere tiltakets miljøvirkninger i et vernet vassdrag enn dagens ordning, der det avgjørende er om konsesjonsplikten utløses. Det er mange gode grunner for å likestille bygging av mikro- og minivannkraftverk med andre typer tiltak i vernede vassdrag som kan få konsesjon. Regjeringen vil derfor ta opp dette spørsmålet i den proposisjonen som ventes å bli fremlagt ved årsskiftet om supplering av Verneplanen for vassdrag. En forutsetning for å tillate slike utbygginger i vernede

vassdrag må være at vi ikke svekker verneverdiene i vassdraget.

3.

Gjennom ulike stortingsdokumenter er det lagt føringer for en vesentlig omlegging av Samlet plan

ettersom planen i sin nåværende form ikke er formålstjenlig for saksbehandlingen fremover. Omleggingen må ta hensyn til arbeidet med å få til forenklinger av forvaltningssystemene til beste for brukerne. Det tas sikte på at forslag til omlegging av Samlet plan legges frem for Stortinget innen årsskiftet.

